

Een huiskamervriendelijk concept

SOLOSOUND PICCOLO

Het is opmerkelijk dat veel audiofielen allerlei sterke opinies hebben over luidsprekers en apparatuur. Over elektrostaten, hoorns of dynamische systemen zijn de meningen verdeeld. De bottomline is dat er met al deze werkingsprincipes erg goede systemen kunnen worden gebouwd. Het vergt inzicht en vaardigheid om een goed presterend geheel samen te stellen. Voor wie dat kan, is het werkingsprincipe van een weergever van minder belang. Solosound bouwt een reeks elektrostatische weergevers. In de luisterruimte staat de Piccolo, een hybride tweewegsysteem dat voor de laagste frequenties soms afhankelijk is van een toegevoegde subwoofer.

De Piccolo bestaat uit een basisunit van 764 x 165 x 120 mm. Die kan geplaatst worden op separaat leverbare stands of gevlogen worden middels muurbeugels. Die laatste toepassing wordt veel voor hometheaters gebruikt. De optioneel bij te leveren stands hebben aan de achterzijde een buis voor de doorvoer van bekabeling. Wellicht zou het nog handig zijn om op de plaats waar de buis eindigt een gat in de vloerplaat te maken. Wie dat wil kan de bekabeling dan door een gat in de vloer leiden. Volgens de fabrikant is de Piccolo specifiek ontworpen om dicht tegen de muur te worden ge-

plaatst. Het systeem houdt dan soundstage- en diepteweergave. In feite dus ideaal voor het niet- tot minder audiofiële publiek, waar het de normaalste zaak van de wereld is om weergevers tegen de muur te plakken. In de Piccolo behuizing zit een elektrostatisch element van 580 x 100 mm. Dat zet in bij 500 Hertz. Het bereik van 70 tot 500 Hertz wordt verzorgd door een dynamische driver van 130mm met aluminium conus. Deze unit is voorzien van een gedempte poort. Afhankelijk van de plaatsing en de functie kan de Piccolo zonder subwoofer worden ingezet. Voor theater-surrounds en het centerkanaal is dat mogelijk. Door de plaatsing dicht bij de muur, ontstaat er enige 'baslift'. Wie geen al te stringente eisen stelt aan de weergave van lage octaven, zou op deze manier met een stereo-pair kunnen leven. Solosound heeft een goede match kunnen vinden en levert meestal de MJ Acoustics Reference serie subwoofers bij het systeem. Deze beschikken over veel op afstand instelbare parameters. Middels geheugens kunnen een aantal voorkeursinstellingen vastgelegd worden. Aansluiting kan 'high level', op de bestaande luidsprekerterminals van de versterker. Er is ook een LFE-aansluiting op lijnniveau. Die is handig bij de inzet van een theaterprocessor of als een voorversterker meerdere uitgangen heeft. De Piccolo vraagt een door de versterker te ontwikkelen vermogen van 25-100 Watt bij een 8 ohm belasting en kan daarmee een voor de huiskamer significante geluidsdruk produceren. Het rendement is 87 dB. Nominaal blijft de impedantie op een waarde van 4 ohm. Bij 20.000 Hz kan deze zakken naar 2 ohm. Een aangesloten versterker moet vanaf deze frequentie dus niet instabiel worden. Achter het elektrostatische element is een gebogen reflector. Deze elektrostaat is dus geen dipool, maar straalt naar drie zijden. Solosound noemt deze techniek 'tripole'. De bedoeling is om een zogenaamde 'hotspot' te vermijden. De traditionele hotspot is een plaats ergens tussen de twee weergevers, waar het stereobeeld en de stage optimaal worden weergegeven. Die-hard audiofielen hebben een tandartsstoel met

klemmen, die het hoofd precies in die spot houden. Een goed stereosysteem heeft geen hotspot. Op vrijwel elke luisterplaats in de kamer, moet de soundstage waargenomen kunnen worden, zich bevindende op dezelfde plaats. Traditioneel was zoiets lastiger te bereiken met elektrostaten.

De audio-transformator heeft primaire windingen van massief zilverdraad. Intern zijn capaciteiten en weerstanden van audiofiële kwaliteit ingezet. Tegen meerprijs is de interne bekabeling in zilver uit te voeren. De bedrijfstoestand van de elektrostaat is zichtbaar middels een bicolor led die door het front schijnt. Rood is hier de actieve stand. Bij groen licht staat het systeem uit. De gedachte hierachter heeft te maken met de mogelijkheid van het opwekken van agressief gedrag. Als de panelen uit staan, gluur je de hele dag tegen rood licht aan. Groen is dan vriendelijker. Maar goed, nu brandt het rode licht als er muziek klinkt. In ieder geval werd het duidelijk dat de fabrikant op verzoek ook wel eens andere kleuren leds monteert. De panelen schakelen automatisch en blijven na het wegsterven van het slotakkoord nog vijftien minuten op spanning. De Solosounds zijn leverbaar in elke denkbare kleur.

Luisteren

De Solosounds stonden aanvankelijk aangesloten op buizenapparatuur. Feitelijk heeft de fabrikant ze daarvoor niet helemaal ontworpen. Hoewel de elektrostaat in het horizontale vlak nauwelijks een hotspot heeft, is de bundeling in het verticale vlak nog aanwezig. Op het moment dat iemand tijdens het luisteren langzame bewegingen maakt in het verticale vlak, verschuift de tonale balans van het systeem. Met elektrostaten is dat onder andere op te lossen door een lijnbron te maken die zo hoog is als de kamer. Met de oren op dezelfde hoogte als de elektrostaat, stuurde de combinatie buizenversterker-Piccolo het midden met zo'n enorme energie de kamer in, dat het net iets teveel van het goede werd. Dat heeft natuurlijk voor een groot deel te maken met de dynamische power van de buizenversterker, maar ook met het elektrostatische element, dat toch voor-

al vocalen een enorme push meegeeft. De Piccolo is eigenlijk bedoeld voor een combinatie met een goede transistorversterker. Door de plaatsing tegen de achterwand en de mogelijkheid om de hoogspanning van de elektrostaat middels een potmeter op het achterpaneel terug te regelen (van 3000 naar 2250 volt), is de tonale balans beter in evenwicht te krijgen. Houd er rekening mee dat het regelen van de hoogspanning een effect met enige vertraging heeft, met name tijdens het traject van hoog naar laag. Het is namelijk niet mogelijk om instant een stuk statische lading kwijt te raken. Bij de ontwerpoverwegingen zit ook een beetje de gedachte, dat 'normale' bewoners van een huis doorgaans niet vastgekleusterd zitten tijdens het luisteren naar muziek. Er wordt heen- en weer gelopen en de oren bevinden zich dan niet op de waterpaslijn met de elektrostaat. De tonale balans van het systeem is een beetje afgesteld op de leefwijze van een modale luisteraar. Indien gewenst kunnen de speakers naar de wens van iedere luisteraar getuned worden. Hoe dan ook, de Piccolo werd aangesloten op solid state materiaal, de MJ Acoustics ingeregeld en het feest begon. De eerste versie van de Piccolo betrof een prototype van de fabrikant. Later in de week arriveerde de full-blown productieversie zoals die ook in de winkel staat. Een ritje door ons land leverde een hoeveelheid solid state versterkers op, waaronder een tweetal Marantz combinaties, een Krell-set, een Levinson combo en spullen van Audionet. Met de laatste drie setups dient enigszins voorzichtig gemanoeuvreed te worden. Versterkers met een wat hoger uitgangsvermogen, zoals de 2500 Watt die de Krell per kanaal kan leveren, zullen een luidspreker minder snel vernielen dan een vijftientig watt. Het hogere vermogen geeft vaak rust, zuiverheid en dynamiek. Wie kinderen uit de buurt van de volumeregeling houdt en over enige zelfbeheersing beschikt, kan probleemloos genieten zonder dat onderdelen van de drivers door de kamer vliegen. De gebruikte bekabeling is van Harmonic Technology, Nordost (Valhalla en SPM) en Analysis Plus (Golden Oval en ■■■NEXT

Silver Oval). De netkabels zijn van Shunyata Research. De digitale bronnen zijn de Musical Fidelity kW DM25 en het Jadis JD3 Evolution loopwerk met de Jadis JS2 MKII converter.

De architectuur van het Solosound systeem is best complex. Het is een combinatie van een kleine elektrostaat, een dynamische mid/laag driver met een gedempte poort en een separaat gesloten subwoofer voor het laag. Het is lastig om zoiets onder controle te krijgen, want elke driver heeft een eigen klank, een eigen afstralingspatroon en eigen dynamische eigenschappen. Overigens heeft Solosound een slimme oplossing bedacht voor het verminderen van de nauwe verticale afstraling. In de toekomst zullen een aantal modellen voorzien worden van deze nieuwe techniek. Tegen de achterwand van de luister ruimte geplaatst zetten de Solosounds een aanzienlijke diepte en stagebreedte neer. De klank is aan de neutrale kant. Als de MJ goed wordt ingeregeld, dan

kan de overgang met de dynamische driver in de Solosound onhoorbaar worden gemaakt. MJ's zijn voortreffelijke subwoofers en zorgen voor een stabiel- en gedefinieerd laagfundament. Het is te overwegen om het systeem uit te rusten met twee MJ's. Dat geeft wat meer dimensionaliteit in het laag. Gecombineerd met de juiste software, kan het Solosound combo geluid ver buiten de panelen plaatsen. Het systeem klinkt daarbij redelijk homogeen en alle drivers presenteren zich met een zeker niveau van integratie. Ook met transistor-aansturing hebben de Solosounds de neiging om vocals en instrumenten binnen diezelfde frequentieband stevig te presenteren. Dat is opvallender naarmate het luisterend oor op dezelfde hoogte verblijft als de elektrostatische elementen. Afhankelijk van de akoestiek zal dit effect meer of minder opvallen. Toch lijkt het mij dat het regelbereik van de elektrostaat misschien iets vergroot zou kunnen worden.

Conclusie

Solosound zet met de Piccolo-set een huiskamervriendelijk concept neer. Be-doeld om tegen de muur te plaatsen, blijft de stereo-stage en diepte aanwezig. De doelstelling, om muziek te presenteren voor iedereen die daar niet noodzakelijkerwijs speciaal voor gaat zitten, is bereikt. Op 'loophoogte' geven de weergevers op de meeste posities in de huiskamer een goed geluidsbeeld. Daar komt bij dat het systeem visueel 'wegvalt' in de kamer. Omdat alle kleuren leverbaar zijn, is een hoog niveau van camouflage mogelijk. Het blijft merkwaardig dat luidsprekers vaak onderhevig zijn aan een soort gedoogpolitiek. Die wordt dan uitgeoefend door personen die, in mijn optiek, de meest vreselijke- en foute metershoge kasten in de kamer zetten. Graag zou ik wat kuifkasten offeren aan de houthakker, in ruil voor zo'n mega Amerikaans supersysteem. Maar goed, in de niet-werkuren speelt hier de Tivoli en het Kenwood setje. De Solosound Piccolo is een goed presterend systeem, voor wie niet te opvallende luidsprekers in de kamer wil hebben staan.

Ruud Jonker

PRIJS PER PAAR:	€ 1950,-
PRIJS STANDS PER PAAR V.A.:	€ 195,-
PRIJS MUURBEUGELS PER PAAR	€ 95,-

SOLOSOUND, TEL: 035-6934990
WWW.SOLOSTATIC.COM

Noot van Solosound:

Solosound laat ons weten dat het gat in de voet voor de bekabeling er komt en de regelbaarheid van de elektrostaat is inmiddels vergroot. Voor kleinbehuisde mensen die geen subwoofer willen, is er binnenkort ook een los, tussen de apparatuur aan te sluiten, apparaat verkrijgbaar die een kleine bas-lift teweegbrengt waardoor ook de lage octaven goed hoorbaar worden. Er kan dan alleen minder hard gespeeld worden omdat de basspeaker anders mechanisch te veel te verwerken krijgt.